

Motion till riksdagen 2013/14:Ub303

av **Hans Rothenberg och Lars-Arne Staxäng (M)**

Förbättrade möjligheter till kunskapsvalidering

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förbättrade möjligheter till kunskapsvalidering.

Motivering

I ett land som Sverige ställs höga krav på skola och högre utbildning. Alla verkar överens om att vårt land varken kan eller bör konkurrera med låga löner utan med ett gott innovationsklimat, konkurrenskraftigt näringsliv och en välutbildad befolkning. Såväl för- och grundskola som högre utbildning har här nyckelroller att spela och betydelsen av formell utbildning kan inte nog understrykas.

Samtidigt finns en stelbenthet i synen på utbildningssystemen och deras mål som i praktiken inte gynnar synen på bildning. Dessutom gör de det svårt för människor som inte – av olika skäl – passerat igenom dessa system att få sina kunskaper bedömda. Detta är något som inte minst många med utländsk utbildning kan vittna om. Särskilt inom vissa områden, där vårdutbildningar är ett typiskt exempel, finns sätt för människor att få sina kunskaper bedömda där de även ges möjligheten att komplettera. För andra kan det dock vara betydligt knepigare. I de flesta fall är inte detta ett problem i sig då de flesta yrken kan utövas utan krav på legitimation men det finns en utbredd svensk skepsis mot utländska utbildningar som kan hindra invandrades möjligheter att konkurrera på arbetsmarknaden.

I vissa länder, exempelvis USA, finns möjligheten att få sina kunskaper prövade inom universitetsvärlden genom att helt enkelt tentera av kurser. Det blir då det centrala vad man kan snarare än var man inhämtat kunskapen. I Sverige finns inte någon sådan rätt. Det drabbar bl.a. dem med utländska utbildningar som skulle vara intresserade av att få sina kunskaper bedömda.

Fel! Okänt namn på

Det drabbar även alla andra som kanske genom yrkesarbete, egna studier eller boende utomlands tillskansat sig kunskaper som de inte har möjlighet att få bedömda.

Bristen på dokumentation behöver inte alltid vara ett problem i exempelvis en anställningssituation. En klok arbetsgivare bör kunna göra bedömningen att exempelvis fem års arbete i Tyskland med stor sannolikhet innebär att den sökande kan tyska. Men det blir problem för samma person att försöka meritera sig till att bli tysklärare. Att en bedömning av akademisk nivå bör föregå en eventuell pedagogisk vidareutbildning är inte kontroversiellt men det kan tyckas underligt att en individuell bedömning i universitetens regi inte kan ersätta att samma person tvingas sitta av två års universitetskurser där en termin kanske vore nog.

Den svenska synen på formell utbildning riskerar att människor och deras kunskaper inte fullt ut kommer till sin rätt. Den här synen riskerar också att sända mycket märkliga signaler till dem som nu växer upp och går i skolan. Varför ska man lära sig det som inte kommer på provet, läsa en extra kurs eller gå på museum på fritiden? Dessa kunskaper må vara utvecklande för individen och kan möjligtvis komma att uppskattas av en klok framtida arbetsgivare men de renderar inga extrapoäng i protokollet.

Vi sätter stort värde på den formella utbildningen. Det ska vi göra. Men oförmågan att kunna mäta och värdera bildning och kunskaper i ett bredare perspektiv gör att vi riskerar att sända signalen att kunskapsinhämtning via andra kanaler saknar värde. Att göra det lättare för människor att få ett kvitto på det de faktiskt kan uppmuntrar dem att söka kunskap och skulle synliggöra kompetenser som idag inte kommer till sin rätt.

Stockholm den 26 september 2013

Hans Rothenberg (M)

Lars-Arne Staxäng (M)